

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Wniebowzięcia NMP

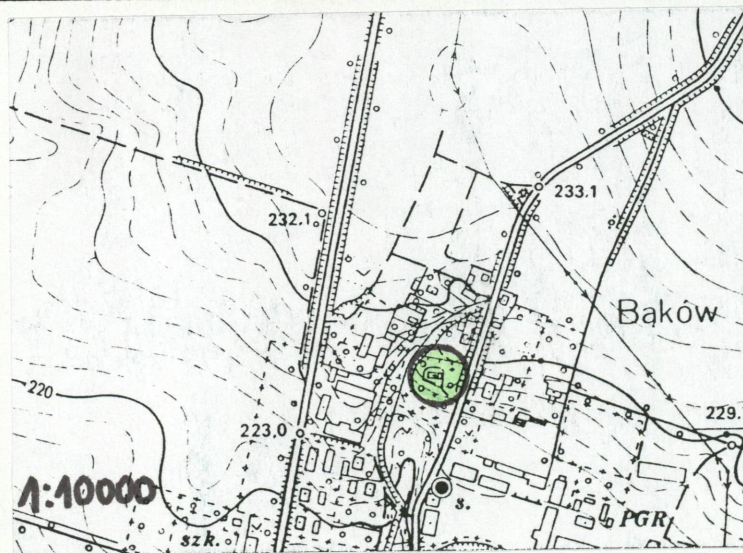
2. Czas powstania

pocz. XVI w.

3. Miejscowość

BĄKÓW

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

ul. Braci Bassy 40
46-233 Bąków
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo opolskie
powiat Kluczbork

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Bankau

7. Przynależność administracyjna przed 1 VI 1975

województwo opolskie
gmina Kluczbork

8. Właściciel i jego adres

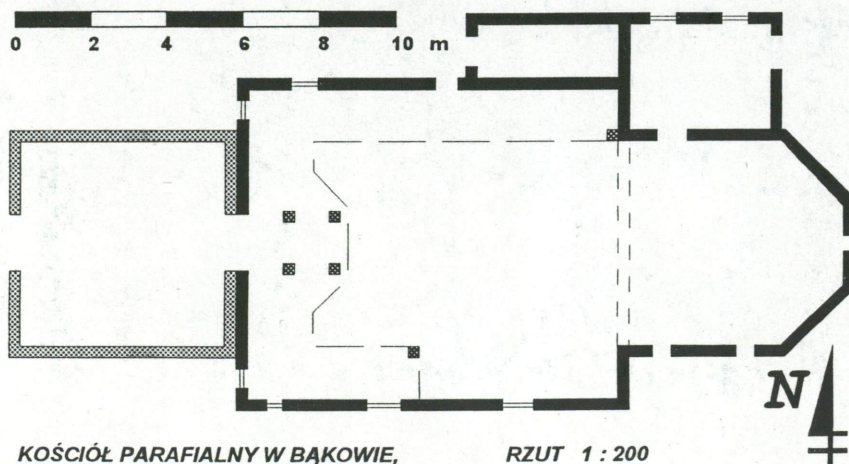
Parafia Rzym.Kat. p.w.
Wniebowzięcia NMP
ul. Braci Bassy 40, 46-233 Bąków

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

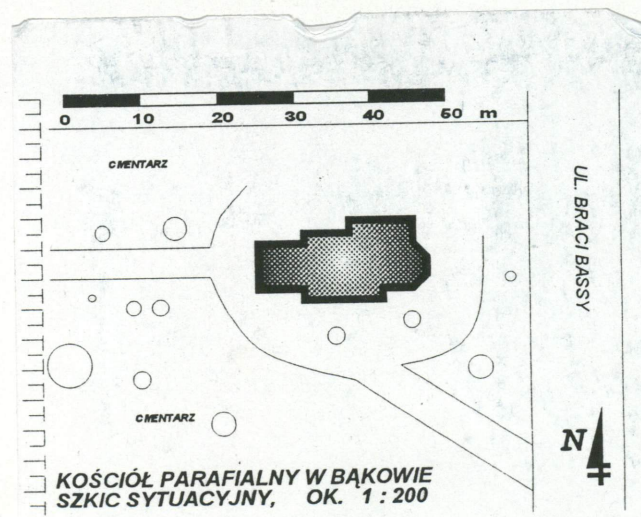
10. Rejestr zabytków

Nr 59/53 data 26-11-53

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W BĄKOWIE,

RZUT 1 : 200

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W BĄKOWIE
SZKIC SYTUACYJNY, OK. 1 : 200

Brak dokładnych danych o autorze, fundatorach i okolicznościach budowy kościoła. Zbudowany zapewne na pocz. XVI w. Przejęty przez protestantów ok. 1550 r. Ponownie katolicki od 1945. Odnawiany w 1913 i 1956 r. W trakcie remontu w 1913 odkryto fragmenty dawnej polichromii.

Archetypem drewnianego wiejskiego kościoła na Śląsku Opolskim jest jednoprzestrzenny, niewielki obiekt, który w miarę potrzeb liturgii rozwinął się w dwuczłonową budowlę, złożoną z kwadratowej nawy i węższego, również kwadratowego prezbiterium. Tę podstawową dyspozycję przestrzenną znajdujemy w najstarszych częściach istniejących kościołów. Ulegały one wielokrotnym przekształceniom i rozbudowom. W I ćw. XVI w. kościoły drewniane przyjmują wieloboczne zamknięcie prezbiterium, prawdopodobnie nie posiadały one w tym okresie wież ani przybudówek poza zakrystią. Protestantyzm wprowadził łóże kolatorskie, emporie oraz prowadzące doń zadaszone, zewnętrzne schody, zaznacza się też wyraźna dążność do zwiększenia prostoty budowli. Kościół w Bąkowie jest typowym przykładem tradycyjnego, późnogotyckiego, wiejskiego, drewnianego budownictwa sakralnego. Reprezentuje typ dwuczłonowy złożony z nawy i niższego, trójbocznie zamkniętego prezbiterium, nakrytych wysokim dachem siodłowym. Z okresu protestanckiej rozbudowy pochodzi wieża oraz wewnętrzna empora i prowadzące doń, zewnętrzne, zadaszone schody

SYTUACJA: usytuowany w pñ. części wsi, na niewielkim wzniesieniu po zachodniej stronie ulicy Braci Bassy (zarazem drogi prowadzącej do wsi Jamy); wokół kościoła cmentarz. Orientowany. Ok. 200 m na pñ. od dworu (obecnie siedziba Zakładu Doświadczalnego Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Bąkowie), ok. 1500 m na pñ. od stacji kolejowej Bąków, ok. 100 m na wsch. od kaplicy ewangelickiej. Na pñ. zagroda wiejska, na wsch. ulica Braci Bassy za którą plebania z 1845 r., na pñd. nieużytek, na zach. płytki parów.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: Ściany: na częściowo ceglanej, częściowo betonowej podmurówce pokrytej okładziną kamienną o wątku poligonalnym, drewniane, zrębowe, łączone na narożach na zamki ciesielskie typu „jaskółczy ogon”, z zewnątrz szalowane pionowo deskami, wewnątrz malowane. Wieża konstrukcji słupowej, z zewnątrz odeskowana. Sklepienia i stropy: strop płaski, deskowany, pod emporą strop nagi. Wieżba dachowa: drewniana, nad nawą i prezbiterium storczykowa, na ostatkach krokwi przypustnice; w hełmie wieży wieźba wieżowa, oparta na centralnym słupie (tzw. „król”). Pokrycie dachu: gont kładziony podwójnie. Posadzki, podłogi: w nawie podłoga z desek i posadzka z płytek ceramicznych, w prezbiterium płytki ceramiczne, w zakrystii posadzka kamienna, w kruchcie jastrych cementowy. Schody: drewniane, policzkowe. Otwory: zróżnicowane wielkością i kształtem, prostokątne lub zamknięte odcinkowo, stolarka współczesna, drewniana. Drzwi płycinowe, okna krosnowe z szybami zespolonymi.

RZUT: Założony na planie prostokąta, od wschodu trójbocznie zamknięte prezbiterium z przylegającą doń od północy niewielką, prostokątną zakrystią, w przedłużeniu której składzik; od zachodu kwadratowa u podstawy wieża z wejściem głównym. Do nawy od północy przylegają zewnętrzne, zadaszone schody prowadzące na emporę.

BRYŁA: złożony z trzech, zmniejszających stopniowo swą wysokość brył: wieży o formie ściętego ostrosłupa o podstawie kwadratu, nakrytej ośmiopółciowym dachem namiotowym, przylegającej doń nawy, krytej wysokim dachem siodłowym i zamkniętego trójbocznie prezbiterium krytego dwuspadowo; trójboczne zamknięcie kryte trójspadowo. Zakrystia i składzik kryte przedłużoną połacią dachu z nad prezbiterium.

ELEWACJE: Elewacja zachodnia: ukształtowana głównie przez dominującą nad całością, masywną wieżę, o ścianach lekko zwężających się ku górze. Wieża dwukondygnacyjna, w przyziemiu murowana i otynkowana, wyżej szalowana deskami, styki desek listwowane. W przyziemiu otwór wejścia głównego, nad nim niewielki daszek, w drugiej kondygnacji dwa okienka. Elewacja północna: ściana wieży analogiczna, lecz bez otworu wejścia głównego, nawa dwuosiowa, w osi 1-ej okno, w 2-ej drzwi i prowadzące doń, zadaszone, zewnętrzne schody. Prezbiterium przesłonięte dwuosiową zakrystią i będącym w jej przedłużeniu składzikiem; okna

14. Kubatura

ok. 1.500 m³

15. Powierzchnia użytkowa

ok. 220 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

sakralne

17. Użytkowanie obecne

sakralne

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W latach 1956/58 odnowiono wnętrze i przeprowadzono konserwację tryptyku. W latach późniejszych rozebrano zewnętrzne, zadaszone gontem schody przy prezbiterium prowadzące na emporę i do łóż kolatorskich.

W latach 90-tych XX w. wymieniono instalację elektryczną, okna i drzwi, zamontowano instalacje alarmowe ppoż i antywłamaniową; przeprowadzono konserwację polichromii.

W końcu lat 90-tych rozpoczęto konserwację tryptyku.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie, instalacje)

Stan zachowania budynku jako całości oraz jego poszczególnych elementów dobry.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

nie odnaleziono

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Wojciech Żurkowski

plany, rysunki mgr Wojciech Żurkowski

zdjęcia fotogr. mgr Wojciech Żurkowski

miejsce przechowywania negatywów w posiadaniu autora 1999r.

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

22. Bibliografia

- T.Chrzanowski, M.Kornecki, „Katalog zabytków sztuki w Polsce”, tom VII, zeszyt 4, „Powiat Kluczborski”, Warszawa 1963.
- T.Chrzanowski, M.Kornecki, „Sztuka Śląska Opolskiego”, Kraków 1974
- Hans Lutsch, *Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien, t. IV, Die Kunstdenkmäler des Reg. Bezirks Oppeln*, Wrocław 1894
- H.Dienwiebel, *Oberschlesische Schrottholzkirchen*, Wrocław 1938

23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

nie odnaleziono

27. Załączniki

wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa - szt. 4

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
B A K Ó W	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. WNIEBOWZIECIA NMP	c.d. tekstu, fotografie

małe, kwadratowe. Elewacja wschodnia: w ścianie środkowej trójbocznego zamknięcia prezbiterium duże okno zamknięte łukiem odcinkowym., w ścianie wschodniej zakrystii drzwi, nad nimi daszek. Elewacja południowa: prezbiterium dwuosiove, nawa trójosiowa: w osi 1-ej niewielkie okienko usytuowane w przyziemiu, w osi 2-ej nieco większe okno usytuowane wysoko pod okapem, w osi 3-ej okno analogiczne jak w prezbiterium. W wieży, w II kondygnacji dwa małe okienka.

WNĘTRZE: wnętrze nakryte stropem płaskim, w tęczy belka fazowana. W nawie chór muzyczny z parapetem wybrzuszonym w części środkowej i łączące się z nim empory wzdłuż ścian bocznych, wsparte na siedmiu słupach. Pośrodku parapetu chóru muzycznego kartusz herbowy o nieczytelnym napisie, w ramach o dekoracji akantowej. Wewnątrz zachowane fragmenty dawnej polichromii; w prezbiterium fragmenty scen 1. Zesłanie Ducha Św. 2. Wniebowstąpienie; w nawie fragment sceny Zwiastowania 2 poł XVI w.

WYPOSAŻENIE: Ołtarz główny, tryptyk gotycki, rzeźbiony z malowanymi skrzydłami; w części środkowej scena Koronacji Matki Boskiej. Ambona barokowa, chrzcielnica k. XVII w., Organy regencyjne, płyty nagrobne kamienne.

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa, wodna; ogrzewanie elektryczne

wkładkę założył: **mgr Wojciech Żurkowski**
miejsce przechowywania negatywów: **w posiadaniu autora**

1. Miejscowość

B ą k ó w

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w.
WNIEBOWZIECIA NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

wkładkę założył: **mgr Wojciech Żurkowski**
miejsce przechowywania negatywów: **w posiadaniu autora**

1. Miejscowość

B ą k ó w

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w.
WNIEBOWZIECIA NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie

wkładkę założył: **mgr Wojciech Żurkowski**
miejsce przechowywania negatywów: **w posiadaniu autora**

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
B A K Ó W	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. WNIEBOWZIECIA NMP	fotografie

wkładkę założył: **mgr Wojciech Żurkowski**
 miejsce przechowywania negatywów: **w posiadaniu autora**

